

“ज्ञान, विज्ञान आणि सुसंस्कार यांसाठी शिक्षण प्रसार”

- शिक्षणमहर्षी डॉ. बापूजी साळुंखे

श्री स्वामी विवेकानंद शिक्षणसंस्था, कोल्हापूर, संचलित
विवेकानंद कॉलेज, कोल्हापूर (अधिकारप्रदत्त स्वायत्त संस्था)

मराठी विभाग

बी. ए. भाग ३ - प्रस्तावित अभ्यासक्रम (२०२५-२६ पासून)

सत्र	अभ्यासपत्रिका क्र.	कोर्स कोड	कोर्सचे नाव	श्रेयांक
पाचवे	DSC-VII	DSC01MAR51	साहित्यशास्त्र – I	4
	DSC-VIII	DSC01MAR52	मराठी भाषा आणि भाषाविज्ञान – I	4
	DSC-IX	DSC01MAR53	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – I	4
	DSE-I	DSE01MAR51	एका वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास – कादंबरी	4
	MIN-V	MIN01MAR51	प्रयोगरूप लोककला- I	4
	FP-I	FP01MAR51	Field Project	2
SEMESTER-V TOTAL				22
सहावे	DSC-X	DSC01MAR61	साहित्यशास्त्र – II	4
	DSC-XI	DSC01MAR62	मराठी भाषा आणि भाषाविज्ञान – II	4
	DSC-XII	DSC01MAR63	मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – II	4
	DSE-II	DSE01MAR61	मराठी भाषा : सर्जन आणि उपयोजन	4
	MIN-VI	MIN01MAR61	आधुनिक प्रयोगरूप लोककला II	4
	OJT-I	OJT01MAR61	On Job Training	2
SEMESTER-VI TOTAL				22
SEMESTER- V And SEMESTER - VI TOTAL				44

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)
Choice Based Credit System Syllabus - Marathi
June, 2025 onwards
Class : B. A. III

Discipline Specific Core (DSC) : MARATHI

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC) सत्र - पाचवे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ७

साहित्यशास्त्र – I

DSC01MAR51

CO 1- पौर्वात्य व पाश्चात्य काव्यशास्त्राची ओळख होईल.

CO 2 - काव्याची लक्षणे, प्रयोजने आणि कारणे समजतील.

CO 3 - साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया आणि स्वरूप यांची ओळख होईल.

CO 4 – साहित्याच्या भाषेची ओळख होईल.

विभाग/ Module	Topic	Teaching Hours	Credit
विभाग 1 Module I	काव्यलक्षण - काव्यशास्त्रातील गृहितके - पौर्वात्य काव्यलक्षणे - पाश्चात्य काव्यलक्षणे	१५	१
विभाग 2 Module II	काव्यप्रयोजन - पौर्वात्यांची काव्यप्रयोजने - आधुनिक विचारवंतांची काव्यप्रयोजने - पाश्चात्यांची काव्यप्रयोजने	१५	१
विभाग 3 Module III	काव्यकारण - काव्यकारण म्हणजे काय? - काव्यनिर्मितीची जनक कारणे - काव्यनिर्मितीची गौण कारणे	१५	१
विभाग 4 Module IV	साहित्याची भाषा - प्रतीक - प्रतिमा - रूपक - मिथकं	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

*** अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप**

गुण – १०

१. गृहपाठ (Home Assignment)

१०

संदर्भ ग्रंथसूची

१. अभिनव काव्यप्रकाश – रा. श्री. जोग
२. काव्यशास्त्रप्रदीप – स. रा. गाडगीळ
३. भारतीय साहित्यशास्त्र – ग. त्र्यं. देशपांडे
४. सुलभ काव्यशास्त्र – पं. महादेवशास्त्री जोशी
५. काव्यशास्त्र परिचय – शिवशंकर उपासे
६. साहित्यशास्त्र : स्वरूप आणि समस्या – वसंत पाटणकर
७. सुगम मराठी व्याकरण – मो. रा. वाळिंबे

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2025 Onwards

Class : B. A. III

Discipline Specific Core (DSC) : MARATHI

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC) सत्र - पाचवे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ८ - भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा-I

DSC01MAR52

CO 1- मराठी भाषेचा उगमकाळ आणि पूर्वपीठीका यांची माहिती होईल.

CO 2 - मराठीची पूर्वपीठिका समजावून घेता येईल.

CO 3 – मराठी भाषा अभ्यासाच्या पद्धती समजावून घेता येईल.

CO 4 - मराठी भाषेचे व्याकरण व वर्णविचार समजावून घेता येतील .

विभाग/ Module	प्रकरण/Topic	Teaching Hours	श्रेयांक/ Credit
विभाग 1 Module I	१. मराठीची उत्पत्ती आणि पूर्वपीठीका - महाराष्ट्र व मराठी भाषा उगमाबाबत प्राचीन ग्रंथांतर्गत पुरावे - शिलालेख व ताम्रपट - मराठीची जनक भाषा - वेदपूर्व भाषा व जनक भाषेविषयीची मते - मराठीची पूर्वपीठीका - संस्कृत, प्राकृत, अपभ्रंश, मराठी	१५	१
विभाग 2 Module II	२. भाषाव्यवहाराचे स्वरूप - भाषेची व्याख्या, वैशिष्ट्ये व कार्य - हॉकेटने सांगितलेली सात वैशिष्ट्ये - भाषा संदेशन (मानवी आणि मानवेत्तर) - भाषेबद्दलचे दृष्टिकोन आणि समजूती	१५	१
विभाग 3 Module III	३. मराठी भाषा अभ्यासाच्या पद्धती - ऐतिहासिक - वर्णनात्मक - सामाजिक	१५	१
विभाग 4 Module IV	४. भाषेचे व्याकरण- वर्णव्यवस्था - स्वरव्यवस्था, स्वरांची रचना व वर्गीकरण - व्यंजनव्यवस्था, व्यंजनांची रचना व वर्गीकरण	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

* अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप

गुण – १०

१. गृहपाठ (Home Assignment)

१०

संदर्भ ग्रंथसूची :

अ) मूलभूत वाचन

१. आधुनिक भाषाविज्ञान - डॉ. कल्याण काळे, डॉ. अंजली सोमण
२. भाषाशास्त्र विचार - र. बा. मंचरकर
३. आधुनिक भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा - डॉ. दादा गोरे
४. मराठी भाषा उदगम आणि विकास - कृ. पा. कुलकर्णी.
५. भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा - अनिल गवळी, हिरण्यकेशी पब्लिकेशन, कोल्हापूर
६. सुबोध भाषाशास्त्र- प्र. न. जोशी.
७. भाषाविज्ञान परिचय-(संपा.) डॉ.सुलक्षणा कुलकर्णी, डॉ. वसंत कुबेर
८. भाषा आणि भाषाशास्त्र - श्री. न. गजेद्रगडकर
९. शास्त्रीय मराठी व्याकरण - मो. के. दामले
१०. सुगम मराठी व्याकरण - मो. रा. वाळिंबे
११. मराठी व्याकरण परिचय - राजशेखर हिरेमठ

ब) पूरक वाचन

१. मराठीचा भाषिक अभ्यास – मु. श्री. कानडे
२. मराठी भाषा वाढ आणि बिघाड - श्री. के. क्षीरसागर
३. शुद्धलेखन विवेक – द. न. गोखले

क) संदर्भ ग्रंथ

१. भाषा आणि संस्कृती - ना. गो. कालेलकर
२. मराठी लेखन कोश - यास्मीन शेख
३. A course in Modern linguistics, oxford Newyark 1958

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2025 Onwards

Class : B. A. III

Discipline Specific Core (DSC) : MARATHI

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC) सत्र - पाचवे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ९

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – I

DSC01MAR53

CO 1 - मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयीन इतिहासाचा परिचय होईल.

CO 2 - मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मयीन परंपरांचा व ग्रंथकारांची माहिती होईल.

CO 3 - मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मयनिर्मितीच्या प्रेरणांचा व सांस्कृतिक पार्श्वभूमीचा उलगडा होईल.

CO 4 - महाराष्ट्रातील कीर्तन परंपरेची ओळख करून देता येईल.

विभाग/ Module	प्रकरण/Topic	Teaching Hours	श्रेयांक/ Credit
विभाग 1 Module I	१. मराठी भाषा प्रारंभ, मुकुंदराज ग्रंथसंपदा २. महानुभाव संप्रदाय, स्वरूप व गद्यग्रंथ ३. महानुभवाचे साती ग्रंथ आणि महदंबेचे धवळे	१५	१
विभाग 2 Module II	१. वारकरी संप्रदाय, संत ज्ञानेश्वरांचे ग्रंथकर्तृत्व २. संत नामदेवांची अभंगवाणी ३. संतमेळ्यातील इतर संतकवी- गोराकुंभार, चोखामेळा, सावतामाळी, सेना महाराज, मुक्ताबाई, जनाबाई	१५	१
विभाग 3 Module III	१. समन्वयकार संत एकनाथांचे ग्रंथकर्तृत्व २. संत तुकाराम व तुकाराम शिष्या बहिणाबाई ३. इतर धर्मियांची ग्रंथसंपदा - फादर स्टिफन, फादर क्रुवा शेख महमद, हुसेन अंबरखान	१५	१
विभाग 4 Module IV	१. महाराष्ट्राची कीर्तन परंपरा – वारकरी आणि नारदीय २. रचनाप्रकार : अभंग	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप

गुण – १०

१. गृहपाठ (Home Assignment)

१०

संदर्भ ग्रंथसूची

अ) मूलभूत वाचन

१. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – खंड १ ते ४ – डॉ. अ. ना. देशपांडे
२. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - ल. रा. नसिराबादकर
३. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप – ह. श्री. शेणोलीकर

ब) पूरक वाचन

१. संत एकनाथ दर्शन – संपा. डॉ. हे. वि. इनामदार
२. पाचभक्ती संप्रदाय – र. रा. गोसावी
३. संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती - गं. बा. सरदार
४. महाराष्ट्रीय संतमंडळाचे ऐतिहासिक कार्य – बा. र. सुखठणकर
५. मराठी शाहिरी पोवाडा – डॉ. विश्वनाथ शिंदे
६. मराठी काव्यातील शिवदैवत दर्शन – डॉ. शिवशंकर उपासे
७. एकनाथांची निवडक भारुडे – संपा. वसंत जोशी

संदर्भ ग्रंथ

१. सर्वात्मभावी तुकाराम – डॉ. अनिल गवळी
२. श्री. नामदेव दर्शन – संपा. नि. धो. मिरजकर
३. संत नामदेव – डॉ. हे. वि. इनामदार
४. पाच संतकवी – डॉ. शं. गो. तुळपुळे
५. वारकरी संप्रदाय : उदय व विकास भा. प. भहिरट
६. संत साहित्य संदर्भ कोश – मु. श्री. कानडे
७. मराठी साहित्याचे आदिबंध – उषा देशमुख
८. जनाबाईचे निवडक अभंग – सुहासिनी इर्लेकर
९. लोकसाहित्य मीमांसा - डॉ. विश्वनाथ शिंदे

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Choice Based Credit System Syllabus - Marathi

June, 2025 onwards

Class : B. A. III

Discipline Specific Elective (DSE-I) : MARATHI

विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE) सत्र - पाचवे

मराठी वाङ्मयप्रकाराचा अभ्यास – कादंबरी

(साहित्यकृती - रिंगाण – कृष्णात खोत)

DSE01MAR51

CO 1 – कादंबरी या वाङ्मय प्रकाराचं परिचय करून घेता येईल.

CO 2 – ग्रामीण साहित्यातील प्रवाह,प्रेरणा,बदलते स्वरूप,वैशिष्ट्ये व विकास समजतील.

CO 3 – ग्रामीण कलाकृती म्हणून रिंगाण कादंबरीचा परिचय करून घेता येईल.

CO 4 – अभ्यासाठी नेमलेल्या साहित्याकृतीद्वारे संबधित साहित्य प्रकारचे आकलन होईल.

विभाग/ Module	प्रकरण/Topic	Teaching Hours	श्रेयांक/ Credit
विभाग 1 Module I	१. कादंबरीची संकल्पना २. कादंबरी वाङ्मय प्रकाराचे घटक ३. कादंबरी या वाङ्मयप्रकाराचे अन्य साहित्यप्रकाराहून वेगळेपण	१५	१
विभाग 2 Module II	अ) 'रिंगाण' कादंबरीची आशयसूत्रे ब) 'रिंगाण' कादंबरीचे कथानक / जीवनाशय क) 'रिंगाण' कादंबरीतील व्यक्तीचित्रण	१५	१
विभाग 3 Module III	अ) 'रिंगाण'कादंबरीची भाषाशैली ब) 'रिंगाण' कादंबरीची कथन पद्धती क) 'रिंगाण' कादंबरीतील वातावरणनिर्मिती	१५	१
विभाग 4 Module IV	१. मुलाखत: तंत्र आणि स्वरूप २. मुलाखत (प्रात्यक्षिक)	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप

गुण – १०

१. गृहपाठ (Home Assignment)

१०

संदर्भ ग्रंथसूची

अ) मूलभूत वाचन

१. रिंगाण कृष्णात खोत – मुक्तशब्द प्रकाशन, मुंबई

ब) संदर्भ ग्रंथ

१. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि वास्तव - आनंद यादव
२. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि संस्कृती - मोहन पाटील
३. मराठी ग्रामीण कादंबरी - डॉ. रवींद्र ठाकूर
४. ग्रामीण बोलीचा शब्दकोश - द. ता. भोसले
५. ग्रामीण साहित्य : एक चिंतन - द. ता. भोसले
६. ग्रामीण साहित्य : स्वरूप आणि समस्या - आनंद यादव
७. ग्रामीण कथा : स्वरूप आणि विचार - वासुदेव मुलाटे

क) नियतकालिके

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2025 Onwards

Class : B. A. III

MARATHI

सत्र - पाचवे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. MIN-V

प्रयोगरूप लोककला – I

MIN01MAR51

CO 1 – प्रयोगरूप लोककलांची ओळख होईल.

CO 2 –गोंधळ या लोककलेचे स्वरूप, प्रकार आणि वैशिष्ट्ये समजतील.

CO 3 – भारुड या लोककलेच्या माध्यमातून समाजाचे प्रबोधन करता येईल.

CO 4 – सोंगीभजन या लोककलेतील प्रयोगात्मकता समजून घेता येईल.

विभाग/ Module	प्रकरण/Topic	Teaching Hours	श्रेयांक/ Credit
विभाग 1 Module I	१.लोककला म्हणजे काय ? २.प्रयोगरूप लोककला आणि त्याचे प्रकार	१५	१
विभाग 2 Module II	२.गोंधळ	१५	१
विभाग 3 Module III	३. भारुड	१५	१
विभाग 4 Module IV	४. सोंगीभजन (प्रात्यक्षिक)	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप

गुण – १०

१. गृहपाठ (Home Assignment)

१०

संदर्भ पुस्तके:

१. लोकसंस्कृतीचे उपासक – रा.चिं.ढेरे
२. लोकसाहित्याचे स्वरूप – प्रभाकर मांडे
३. लोकसाहित्य लोकसंस्कृती – डॉ. विद्या व्यवहारे

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2025 Onwards

Class : B. A. III

Field Project (FP) : MARATHI

सत्र - पाचवे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. FP-I

Field Project - FP01MAR51

Field Project (क्षेत्रीय अभ्यास) साठीचे विषय :

श्रेयांक	गुण
२	२५

१. स्थानिक लेखक/लेखिका यांची मुलाखत. (किमान -०२)
२. विविध माध्यमातील बातम्यांचे विश्लेषण (मुद्रित, श्राव्य, दृक – श्राव्य माध्यमे) (प्रत्येक माध्यमातील किमान ०१)
३. आपल्या गावातील बोली भाषेमध्ये आलेल्या अन्य भाषेतील शब्द वाक्यामध्ये उपयोग करून लिहा. (किमान २५० शब्दांचे २५० वाक्यात उपयोजन)
४. आपल्या परिसरातील शैक्षणिक, सामाजिक, सांस्कृतिक घडामोडींचे वृत्तांतलेखन (किमान १० कार्यक्रम)
५. समाज माध्यमांमध्ये (सोशल मिडिया) वापरली जाणारी मराठी भाषा यावर विश्लेषणात्मक अहवाल लेखन.
६. स्थानिक बोलीभाषेतील म्हणी,वाक्यप्रचार, उखाणे यांचे संकलन आणि विश्लेषण तसेच अहवाल लेखन.
७. परिसरातील मराठी भाषा व साहित्यविषयक काम करणाऱ्या कोणत्याही किमान तीन संस्थाना भेट देऊन अहवाल लेखन.
८. मराठी शाळेतील ग्रंथालयांचे सर्वेक्षण व अहवाल लेखन. (कोणत्याही ०४ शाळा)
९. आपण रोजच्या बोलण्यामध्ये इतर भाषेतील कोणत्या शब्दांचा वापर करतो ते सांगून त्या शब्दांची व्युत्पत्ती कशी झाली हे विस्ताराने लिहा.
१०. मराठी दलित आत्मकथनांची यादी करा, आणि यापैकी कोणत्याही दोन आत्मकथनांचे समीक्षण करा.
११. तुमच्या परिसरातील विविध कलाप्रकार, कलाप्रकार सादर करताना वापरली जाणारी माध्यमे, माध्यमांचे स्वरूप व वापर.
१२. मराठी कादंबरी ते मराठी चित्रपट प्रवास
१३. मराठीतील तीन लोकप्रिय कादंबऱ्यावर निर्माण झालेल्या चित्रपटांचे रसग्रहण करा.

Discipline Specific Core (DSC) : MARATHI

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC) सत्र - सहावे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. १० साहित्यशास्त्र - II

DSC01MAR61

CO 1- पौरात्य, आधुनिक व पाश्चात्य काव्यशास्त्राची ओळख होईल.

CO 2 - काव्याची शब्दशक्ती, रसविचार आणि काव्यानंद समजेल .

CO 3 - साहित्याची निर्मितीप्रक्रिया आणि स्वरूप यांची ओळख होईल .

CO 4 – साहित्याच्या शैलीची ओळख होईल.

विभाग/ Module	Topic	Teaching Hours	Credit
विभाग 1 Module I	शब्दशक्ती १. अभिधा २. लक्षणा ३. व्यंजना	१५	१
विभाग 2 Module II	रसविचार १. भावविचार २. भरताचे रससुत्र ३. अभिनवगुप्ताचा रसविचार	१५	१
विभाग 3 Module III	काव्यानंद मीमांसा १. कवीचा आनंद २. रसिकाचा आनंद ३. करुणरमीमांसा	१५	१
विभाग 4 Module IV	साहित्याची शैली	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

*** अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप**

गुण – १०

१. तोंडी परीक्षा

१०

संदर्भ ग्रंथसूची

१. अभिनव काव्यप्रकाश – रा. श्री. जोग
२. काव्यशास्त्रप्रदीप – स. रा. गाडगीळ
३. भारतीय साहित्यशास्त्र – ग. त्र्यं. देशपांडे
४. सुलभ काव्यशास्त्र – पं. महादेवशास्त्री जोशी
५. काव्यशास्त्र परिचय – शिवशंकर उपासे
६. सुगम मराठी व्याकरण – मो. रा. वाळिंबे
७. जास्वंद - माधव आचवल

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2024 Onwards

Class : B. A. III

Discipline Specific Core (DSC) : MARATHI

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC) सत्र - सहावे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. ११ मराठी भाषा आणि भाषाविज्ञान – II

DSC01MAR62

CO १. मराठीतील ध्वनिविचार समजावून घेता येईल.

CO २. मराठीतील अर्थविचार समजावून घेता येईल.

CO ३. मराठी भाषा व तिच्या संलग्न बोलीविषयी परिचय करून घेता येईल.

CO ४. मराठी भाषेचे व्याकरण व प्रयोगविचार समजावून देता येतील.

विभाग/ Module	प्रकरण/Topic	Teaching Hours	श्रेयांक/ Credit
विभाग 1 Module I	ध्वनीपरिवर्तन - ध्वनिविचार - ध्वनी परिवर्तनाची कारणे - ध्वनी परिवर्तनाचे प्रकार	१५	१
विभाग 2 Module II	अर्थपरिवर्तन - अर्थविचार - शब्दाचा अर्थ, निर्देश, प्रतिमा, संकल्पना - अर्थाच्या विविध छटा - अर्थपरिवर्तनाची कारणे - अर्थपरिवर्तनाचे प्रकार	१५	१
विभाग 3 Module III	मराठीतील बोलीभाषांचा अभ्यास - प्रमाणभाषा व बोली - वऱ्हाडी बोली आणि खानदेशी बोली - कोकणी, डांगी आणि हळबी बोली	१५	१
विभाग 4 Module IV	भाषेचे व्याकरण - प्रयोग विचार - कर्तरी प्रयोग, कर्मणी प्रयोग, - भावे प्रयोग, संकीर्ण प्रयोग	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

* अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप

गुण – १०

१. तोंडी परीक्षा

१०

संदर्भ ग्रंथसूची :

अ) मूलभूत वाचन

१. आधुनिक भाषाविज्ञान - डॉ. कल्याण काळे, डॉ. अंजली सोमण
२. आधुनिक भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा - डॉ. दादा गोरे
३. मराठीचे वर्णनात्मक भाषाविज्ञान – डॉ. महेंद्र सुदाम कदम
४. मराठी भाषा उदगम आणि विकास - कृ. पा. कुलकर्णी.
५. भाषाविज्ञान आणि मराठी भाषा - अनिल गवळी, हिरण्यकेशी पब्लिकेशन, कोल्हापूर
६. भाषाविज्ञान परिचय-(संपा.) डॉ. सुलक्षणा कुलकर्णी, डॉ. वसंत कुबेर
७. आधुनिक भाषाविज्ञान : सिद्धांत आणि उपयोजन - मिलिंद मालशे
८. सुगम मराठी व्याकरण - मो. रा. वाळिंबे
९. मराठी व्याकरण परिचय - राजशेखर हिरेमठ

ब) पूरक वाचन

१. मराठीचा भाषिक अभ्यास – मु. श्री. कानडे
२. भाषाविज्ञान वर्णनात्मक व ऐतिहासिक -(संपा) मालसे, इनामदार, सोमण
३. भाषा इतिहास आणि भूगोल - ना. गो. कालेलकर
४. मराठी भाषा वाढ आणि बिघाड - श्री. के. क्षीरसागर
५. शुद्धलेखन विवेक – द. न. गोखले

क) संदर्भ ग्रंथ

१. मराठी लेखन कोश - यास्मीन शेख
२. ध्वनीविचार- ना. गो. कालेलकर
३. A course in Modern linguistics, oxford Newyark 1958
४. Brower Reuben (ED).On Translation (या ग्रंथातील On linguistic Apects of Translation हा Roman Jakobsn चा लेख) Lobov William : The Social Motivation of a sonrd change

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)

Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2025 Onwards

Class : B. A. III

Discipline Specific Core (DSC) : MARATHI

विद्याशाखीय विशेष गाभा (DSC) सत्र - सहावे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. १२

मध्ययुगीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास -II

DSC01MAR63

CO1 - मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मयीन परंपरा, रचनाप्रकार व ग्रंथकारांची माहितीकरून घेता येईल.

CO 2 - मध्ययुगीन कालखंडातील वाङ्मयनिर्मितीच्या प्रेरणांचा व सांस्कृतिक पार्श्वभूमीचा उलगडा करून घेता येईल.

CO 3 - मध्ययुगीन कालखंडातील प्रमुख साहित्य प्रवाह व ग्रंथनिर्मिती याचा अनुबंध स्पष्ट करता येईल .

CO 4 - महाराष्ट्रातील लोककलांचा परिचय करून देता येईल.

विभाग/ Module	प्रकरण/Topic	Teaching Hours	श्रेयांक/ Credit
विभाग 1 Module I	१. समर्थ संप्रदाय आणि रामदास २. पंडिती काव्य : स्वरूप, वैशिष्ट्ये ३. मुक्तेश्वर, वामन पंडित, रघुनाथ पंडित, श्रीधर, निरंजन माधव, मोरोपंत	१५	१
विभाग 2 Module II	१. शाहिरी काव्य : स्वरूप, वैशिष्ट्ये २. शाहीर अनंत फंदी, परशुराम, राम जोशी, ३. प्रभाकर, सगन भाऊ, होनाजी बाळा	१५	१
विभाग 3 Module III	१. बखर वाङ्मय स्वरूप, वर्गीकरण, वैशिष्ट्ये २. शिवपूर्वकालीन व शिवकालीन बखरी ३. पेशवेकालीन बखरी	१५	१
विभाग 4 Module IV	१. महाराष्ट्राची लोककला : गोंधळ २. रचना प्रकार - १. पोवाडा	१५	१

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

* अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप

गुण – १०

१. तोंडी परीक्षा

१०

संदर्भ ग्रंथसूची :

अ) मूलभूत वाचन

१. मराठी वाङ्मयाचा इतिहास खंड – १ ते ३ महाराष्ट्र साहित्य परिषद, पुणे
२. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – खंड १ ते ४ – डॉ. अ. ना. देशपांडे
३. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास - ल. रा. नसिराबादकर
४. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचे स्वरूप – ह. श्री. शेणोलीकर
५. प्राचीन मराठी वाङ्मयाचा इतिहास – खंड १ व २ – ल. रा. पांगारकर
६. संत पंत आणि तंत – श्री. म. माटे

ब) पूरक वाचन

१. पाचभक्ती संप्रदाय – र. रा. गोसावी
२. संत वाङ्मयाची सामाजिक फलश्रुती - गं. . बा. सरदार
३. महाराष्ट्रीय संतमंडळाचे ऐतिहासिक कार्य – बा. र. सुंखठणकर
४. मराठी बखर – र. वि. हेरवाडकर
५. मराठी शाहिरी पोवाडा – डॉ. विश्वनाथ शिंदे
६. पैजण – संपा. म. ना. अदवंत
७. मराठी काव्यातील शिवदैवत दर्शन – डॉ. शिवशंकर उपासे

संदर्भ ग्रंथ

१. वारकरी संप्रदाय : उदय व विकास भा. प. भहिरट
२. संत साहित्य संदर्भ कोश – मु. श्री. कानडे
३. मराठी साहित्याचे आदिबंध – उषा देशमुख

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)
Choice Based Credit System Syllabus - Marathi
June, 2025 onwards
Class : B. A. III

Discipline Specific Elective (DSE- II) : MARATHI विद्याशाखीय विशेष निवड (DSE-II) सत्र - सहावे मराठी भाषा : सर्जन आणि उपयोजन DSE01MAR61

- CO १. सर्जनशील लेखन प्रक्रिया समजून घेता येईल.
CO २. प्रसारमाध्यमांसाठीची लेखन प्रक्रिया समजावून घेता येईल .
CO ३. समाजमाध्यमांवरील लेखन प्रक्रिया समजावून घेता येईल.
CO ४. उपयोजित व सर्जनशील लेखनास विद्यार्थ्यांना उद्युक्त करता येईल.

विभाग/ Module	Topic	Teaching Hours	Credit
विभाग 1 Module I	सर्जनशीललेखन प्रक्रिया	१५	१
विभाग 2 Module II	प्रसारमाध्यमांसाठी लेखन • वृत्तपत्र • आकाशवाणी • दूरदर्शन	१५	१
विभाग 3 Module III	समाजमाध्यमांवरील लेखन • ब्लॉग (गद्य लेखन) • वेब • व्हाग : दृक-श्राव्य सादरीकरण (व्हिडिओ क्लिप्स)	१५	१
विभाग 4 Module IV	सर्जनशील लेखन • ललित गद्य • ब्लॉग लेखन	१५	१५

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

*** अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप**

गुण – १०

१. तोंडी परीक्षा

१०

संदर्भग्रंथ सूची

१. सृजनात्मक लेखन – आनंद पाटील
२. रूपनिरूपण – शिरीष गोपाळ देशपांडे
३. वाङ्मय : अध्ययन आणि प्रकार – संपा. मिलिंद मालशे
४. मराठी भाषा : उपयोजन आणि सर्जन - संपा. अनिल गवळी
५. भाषिक सर्जनशीलता - स्वरूप आणि प्रकार - यशवंतराव चव्हाण मुक्त विद्यापीठ, नाशिक प्रकाशन.
६. साहित्याची निर्मितीप्रक्रीया - आनंद यादव

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)
Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2025 Onwards

Class : B. A. III

MARATHI

सत्र - सहावे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. MIN-VI

आधुनिक प्रयोगरूप कला – II

MIN01MAR61

CO 1 – आधुनिक प्रयोगरूप लोककलांची ओळख होईल.

CO 2 – 'पथनाट्य' या कलाप्रकाराचे स्वरूप, प्रकार, वैशिष्ट्ये समजतील.

CO 3 – 'अभिवाचन' या कलाप्रकाराच्या साहाय्याने वाचन संस्कृती विकसित करता येईल.

CO 4 – 'प्रहसन' या कलाप्रकाराच्या माध्यमातून सामाजिक विसंगती समजून घेता येईल.

विभाग/ Module	प्रकरण/Topic	Teaching Hours	श्रेयांक/ Credit
विभाग 1 Module I	१.आधुनिक प्रयोगरूप म्हणजे काय? २.आधुनिक प्रयोगरूप लोककलांचे प्रकार	१५	१
विभाग 2 Module II	२.पथनाट्य	१५	१
विभाग 3 Module III	३.अभिवाचन	१५	१
विभाग 4 Module IV	४. प्रहसन	१५	१

संदर्भ पुस्तके:

४. लोकसंस्कृतीचे उपासक – रा.चिं.ढेरे
५. लोकसाहित्याचे स्वरूप – प्रभाकर मांडे
६. लोकसाहित्य लोकसंस्कृती – डॉ. विद्या व्यवहारे

Pattern of Question Paper

प्रश्नपत्रिकेचे स्वरूप

Total Marks ४०

		गुण
Q.1	अ) योग्य पर्याय निवडा	०५
	ब) एका वाक्यात उत्तर लिहा.	०५
Q.2	विभाग १ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.3	विभाग २ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.4	विभाग ३ वरील दीर्घोत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०८
Q.5	विभाग ४ वरील लघुत्तरी प्रश्न (दोन पैकी एक)	०६

(१ ते ३ विभागावर वस्तुनिष्ठ प्रश्न विचारले जातील)

अंतर्गत मूल्यमापनाचे स्वरूप

गुण – १०

१. गृहपाठ (Home Assignment)

१०

Vivekanand College, Kolhapur (Empowered Autonomous)
Choice Based Credit System Syllabus – Marathi

June, 2025 Onwards

Class : B. A. III

On Job Training (OJT)

सत्र - सहावे

मराठी अभ्यासपत्रिका क्र. OJT-I

On Job Training -I

OJT01MAR61

श्रेयांक	गुण
२	२५

On Job Training साठीच्या संस्था –

१. परिसरातील प्राथमिक अगर माध्यमिक शाळांमध्ये अध्यापन.
२. शासकीय मुद्रणालयातील कामकाज.
३. जिल्ह्यातील ग्रंथालयांच्या कामकाजाची माहिती.
४. जिल्ह्यातील साहित्यविषयक संस्थांचे कामकाज.